

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Fœcunditas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Elogia.

IN Hetrusca disciplina observatum invenio, felicitatem ex Ove portendi: præsertim si Ovis infolito colore fuerit, quod mihi Virgilius optime tetigisse videtur, ubi dicit:

Ipsa sed in patris Arvis jam suave rubenti

Murice, jam croceo mutabit veller a succo.

De quo legitur apud Hetruscos: *Purpureo aureove colore Ovis si aspersa fuerit, Principi ordinis & generis summa cum felicitate largitatem auget, genus progeniem propagat in claritate, latioremq; efficit.* Ex quo nata inter greges Atrei aurea Agna, principium discordiarum illi ac Thyesti fuit, fratre scilicet

Aurea Agna Atrei.

invidia fraternæ felicitatis exulcerato. Unde illa citantur à Cicerone ex antiqua tragœdia Atreo, de Nat. Deor. III.

Addo huc quod mihi portento caelestem pater

Prodigium misit regni stabilimen mei,

Agnum inter pecudes aurea clarum coma.

Auream enim Agnam Thyesti puero natam, & Pausanias & Plato meminere: animalque id ex lapide impositum ejus tumulo, ejusdem rei monumentum, Pausanias idem attestatur. Esto autem hoc apud historicos. Sed felicia illa portendi ex eventis comprobatur, tunc præcipue cum Agnus natus esset vellere in fronte purpureo in villa Antonini cujusdam plebei viri, eo die atque hora, qua Geta, Antoninus inde nuncupatus, Mediolani natus est. Verum is, in cujus ædibus Agnus editus fuerat, cum Imperium Antonino ex hoc portendi audisset ab Aruspice, de se dictum putans, ne fatum propalaretur agnum statim occidit, quod omen fuit Getam, qui & Antoninus vocabatur, ut subsecutum est, ab Antonino fratre necandum esse, quod apud Ælium Spartianum, & alios habetur: usque adeo auctores ea etiam quæ nihil attinent, in usum adsciscunt suum. Eadem Oves Diadumeno nascenti Imperium portendere, cum in agris patris Oves purpureæ duodecim natæ essent, quarum una tantum varia fuerat. Et Mathematici, quos tamen hic ridet Ambrosius, eum ad eroganda multa idoneum, atque itidem ad acquirendum dicunt, qui invadente in horoscopus Ariete fuerit in lucem editus. Nam hoc animal & vellus absq; ullo dolore molestiæ deponit, & à natura facile rursum eodem vellitur.

Agnam Ove mutandam cur præceptum.

In eamdem fere sententiam Ambrosius interpretatur divinam legem, ubi Asinam Ove mutandam in sacrificiis instituta Dei jubent. Asina quidem Animal laboriosum, Ovis vero frugi, & non parvi proventus. Fructu igitur mutandum esse laborem, dicit Dominus id sub hoc verborum velamento sibi innuens, quod uniuscujusq; laboriosi operis finis ad fructum respicere debeat. Neque tamen ignota esse, qui simpliciter intelligi velint præceptum hoc, ea de causa, quod Asina sit immunda, ideoque in Ovem, quæ munda est, commutandam. Sunt qui hoc verborum involucre dicant, laborem & industriam omnem affectu simplici commendandam, per Ovem simplicitatem tantum, ut etiam superius dictum est, accipientes. Qui vero profundius rem exquirere sibi videntur, liberandam ajunt animam ab iis quæ fructum non habent, cujusmodi ea sunt, quæ solo sensu percipiuntur, cum fructus per Ovem omnino exprimat, per Asinam vero sensus ipsi materiæ simpliciter appliciti.

MULIEBRE OFFICIUM. CAP. XXIV.

Nova nupta in pelle nata quid.

Quod vero novam nuptam veteres in pelle lanata confidere jubebant, vetustum referre morem videtur, quod id vestimenti olim usui fuerit. Sed illud magis verisimile, quod hoc gestu adactas, se ad præstandam lanificii operam marito pollicere viderentur. Nam ad hæc usq; tempora prærisque Italiæ locis, postero quam nova nupta mariti domum ingressa est die, illi è geniali thalamo mane prodeunti obviam propinqui sunt, colum, fufum & lanam, acum & forcem, rutabulum, peniculum, quodq; cuique in promptu fuerit instrumentum, omneque vas domesticum offerentes: quo ea muliebris haud ignara officii, se non ad delicias & voluptates, sed ad faciendam lanam, & alia quæ frugi sint curanda, venisse reminiscatur.

FOECUNDITAS. CAP. XXV.

Sane quidem Junoni regnorum & opulentia præfidi, partuumq; sospitatrici, Oves ambigua, hoc est, ut Bebius Macer ait, cum duobus Agnis atrinsecus alligatis sacrificabantur à matronis, quæ gemellos peperissent. At Siconii graves Oves Diis benevolis & fortunatis, quas ipsi *ευαειδαι* Athenienses *σεμναις* vocabant, felicitandæ rei domesticæ causa immolare consueverunt. Herculis quoque divitiarum & proventus Deo, Ovis ramis quatuor imposita pro Bove, qui se sacris surripuerat, titulus

A litasse perhibetur: unde ipse Melon, & Mellus appellatus, quod Latine diceretur Ovillus. In Pomi vero commentario plura super hoc narrabuntur.

PECUNIA. CAP. XXVI.

Adhuc, licet Ovidius & alii non imperite dixerint, Pecuniam à pecudibus appellatam, quod peculium, uti superius ostensum, olim omne à gregum numero censebatur, eaque de causa Maronius Corydon divitias ostentaturus suas dixerit,

Mille mea Sticulis errant in montibus Agnae.

Illud tamen satis constat, æ prius nota pecudum signatum à Servio Romanorum Rege; unde Varro etiam, ut apud Marcellum est, *Unam Ovem multam distam*, ait, cum citatus neque respondit, neque excitatus est. Unum vero virili genere dixit: sive quod numum intelligeret, sive ad imitationem Homeri. Ab hoc Marcelli loco fragmentum est etiam in antiquissimo, quem Romæ vidi, codice. In commentariis tamen sacrorum Pontificalium crebro lectum ajunt, hic Ovis, & hæc Agnus, ac Porcus: quæ, inquit Pafus, non ut vitia, sed ut antiquam consuetudinem testantia debemus accipere. Ex quibus omnibus liquido apparet, non inepte Pecudem pro divitiarum hieroglyphico accipiendam.

Ecl. 2.

Ovis masculino genere.

PHTHIRIASIS. CAP. XXVII.

Sunt qui hominem pediculositate confectum significare si velint, ovillam illi pellem inducant, quam Lupi caput impaciis dentis dilaceret: siquidem Ovium quas Lupus occiderit pelles, ac vellera, & facta ex his vestis, longe quam cætera aptiora sunt ad pediculos procreandos. Quod cum sit tum ab Aristotele, tum ab aliis receptum, quasiere multi causam, illudq; cupediariorum experimento deprehenderunt, carnes hujusmodi quæ lupinis dentibus laceratæ fuerint, dulciores esse: quod tactum ab Horatio volunt, ubi inter ea, quæ jucundiora deliciis regis enumerat, Hædum etiam erectum Lupo recenset, quod ego tamen ad frugalitatem potius retulerim, utpote qui eo loco parvum in primis laudet, hisq; tantum carnibus fruatur, quæ aut inemptæ sint, aut nisi absumantur peritura. Vel ex eo magis jucundum, quia qui semel amissus erat, sit receptus. Sed utcumq; illi, sane dulcedinis huius causam esse dicunt caliditatem, & igneam prope vim, quæ sit in anima Lupi, utpote quæ ossa vel durissima in utero liquefaciat, ariditate, permollita, evenireque inde ut carnes facilius atque celerius putrescant, si morfu fuerint hujusmodi vitiatæ: lanasque identidem contaminatas, contagionem illam etiam in vestibus pertinaciter perservare. Cæterum sunt qui judicent hoc non à calore, vel putredine provenire, sed ab asperitate potius, & ut Medicorum utar vocabulo, Vellicativa quadam vi, quæ carnem scabritie interterat, pruritusq; suscitet: unde postmodum humanæ cutis humore corrupto, pediculi suboriantur absurdumque esse dicunt, asserere vim illam à Lupi spiritu, morfuve usq; adeo in vellera diffundi, quæ totiens abluantur, solentur, depurgentur, inungantur, defæcentur, ac propemodum excoquantur. Referunt vero venatores, & capones, animalia quæ icu uno procubuerint, uno, ut ita dicam, spiritu suffocata, solidiora, minusq; putrefactioni obnoxia reddi. Quare Homerus rerum omnium doctrina insignis, sive coria, sive lora, commendat. Bovis ea dicit esse *ὄνικτα μέγιστα*, icu quippe valido macerati. Itaq; eorum, quæ neq; morbo, neque senectate pereunt, sed jugulatione, coria validiora sunt, nervosioraque. At quæ pluribus conficiantur plagis, difficulterq; aut contanter exagitata delasataq; perimantur, præsertimque si ferro faucientur, facile putrescere, neque in alterum diem asservari posse. Eorum autem, quæ tam lenta exanimentur morte, contaminatam vim & in pelles, & in vellera, quin & in unguës penetrare: præcipue autem si mordentur à feris, unguës etiam ipsos obnigrifcere, sanguine, humore & medullis etiam ipsis præ timore & cruciatu contaminatis, indiciumq; id tabis esse. Quare minime mirum, si contagio huiusmodi etiam in vellera diffuat, coriaque tentet & omnia denique computrescere compellat. Atque hinc pediculositatis significatum.

Homerus omniculus.

DISCORDIA. CAP. XXVIII.

Discordiam vero & mores maxime dissimiles Ægyptii Poetaque omnes significare cum volunt hieroglyphice, Lupum & Agnum, aut Ovem ponunt. Unde apud Horat. legas,

Lupus & Agnis quanta sortito obrigit,

Tecum mihi discordia est.

Q

Et